

Fortis armatus

Fortis armatus custodit atrium suum. Luc. xj. Juxta motuum thematis in presenti sermone intendendo predicare de bello campali et generali quod populus habet cum demonibus in isto sacro tempore. xl Sed primo salutem virgo maria. et. Fortis armatus. et. **P**ro cuius verbi declaratione et materie predicande introductione. vos debet cogitare quod hoc sanctum scriptura. xl. est quasi quedam platea siue campus belli in quo fideles christiani faciunt bellum generale contra demones et contra temptationes eorum. et est bellum generale. quia licet persone devote omni tempore vite sue sint in bello contra demones. contra dicendo eorum temptationibus et peccatis. tamen illud bellum est singulare siue particulare. Sed modo est bellum generale totius populi christiani. Ideo sicut milites qui intrant bellum. animantur et confortantur dicendo. **S**itis fortes et. Sic sacra scriptura confortans nos dicit. **C**onfortamini in domino. et in potentia virtutis eius et induite vos armatura dei. ut possitis stare adversus insidias diaboli: quoniam non est vobis colluctatio adversus carnem et sanguinem. sed adversus principes et potestates adversus mundi rectores et nebrarum harum contra spiritualia nequie in celestibus propterea accipite armaturam dei ut possitis resistere in die malo et in omnibus perfectis stare. Eph. vi. **N**ota quoque principes tenebrarum sunt potentes maligni et deceptivi. Ideo sancta mater ecclesia armat nos de tribus armis valde nobis necessariis in hoc bello. **P**rimo de scuto ad custodiendum corpus. quia in hoc prelio sagitte currunt hinc inde. hoc scutum est ieiunium corporale quod custodit totum corpus. hoc scuto armavit nos sancta mater ecclesia dominica prima. xl. exemplo christi qui ieiunavit et. **A**utoritas. **S**cuto circumdabit te veritas eius ps. xc. **S**cudo armavit nos in capite pileo ferreo siue galea que est oratio spiritualis que consistit in capite principaliter dominica secunda. xl. exemplo orationis chananee. **I**n secundo evangelio hodie armat nos de armis. scilicet inualivis. scilicet lancea que est confessio sacramentalis qua demones vulnerant. hac lancea nos armat exemplo huius muti de quo loquitur evangelium cuius lingua tenebatur a demone ligata sed christus solvit eam. erat iesus efficiens demonium et illud erat mutum. scilicet effectue. et cum eiecisset de montium locutus est mutus. ecce ordinatio nostris ecclesie facta. scilicet armis de ieiunio corporali. de oratione spirituali. de confessione sacramentali. hoc modo populus christianus optime armatur inerat plurimum campale. et potest bene custodire suam plateam. scilicet sanctam quod dragemam. hoc dicit thema propositum. **F**ortis armatus. scilicet populus christianus custodit atrium suum. **C**ogitant mihi quomodo possem vobis bellum declarare: occurrit mihi motum **V**egerij de militari quod dicitur in bello regali bene ordinato et regulato sunt septem differentie pugnantium. scilicet exploratores. ba-

listarii tibicine. vexilliferi. equestres. pedestres et vectores. omnes istas septem differentias pugnantium inuenio in bello populi christiani cuius caput est rex christus contra demones. quorum rex est lucifer. **I**dem modo quoniam declarabo dictas septem differentias quilibet videat de se in quo gradu seu differentia est. quia nisi sit in aliqua istarum differentiarum non est de parte regis christi. sed est de parte regis demonum. scilicet luciferi. **I**deo auferet et. **P**rima differentia pugnantium que est in bello regali est illorum qui dicuntur exploratores qui equitant velociter. **I**sti discooperiunt cognitionem seu insidias inimicorum currendo. discurrendo montes colles valles et torretes ad videndum si est ibi aliqua tela siue cogitatio inimicorum. etiam in bello regali christi sunt cursores exploratores. hi sunt persone contemplative que spiritu discunt montes contemplando celum empireum. gloria dei ordinaciones angelorum. beatitudinem quam deus promittit suis. et sic inflamantur ad bellandum. deinde descendunt ad torrentem inferni et contemplando penam damnantium duram asperam et eternam. **D**einde discuntur ad caput mundi contemplando creationem et principium mundi quomodo deus de nihilo cuncta creavit. et sic attendunt divinam potentiam. **D**einde discuntur versus ad finem mundi. contemplando finem mundi die iudicii terribilem et divinam iusticiam. **D**einde discuntur ad deum contemplando prosperitatem huius mundi. et vident quod non sunt nisi funes et laquei. **E**t ideo ipsas despiciunt. **D**einde ad sinistram adversitates huius mundi patienter sustinendo considerando quod sunt merito si humanam patienter. **D**einde contemplando divinam providentiam qualiter totum mundum gubernat et regit et providet omnibus creaturis. **D**einde contemplat montem temptationis demonum quomodo diabolus facit capitulos per superbiam. divites per avariciam. pauperes per impatientiam et. qui in isto sancto tempore sic contemplat. sunt in primo gradu seu differentia pugnantium. de quibus dicit propheta. **Q**ui sperant in domino mutabunt fortitudinem assumment pennas ut aquile. current et non laborabunt ambulabunt et non deficient. **E**sa. xl. **N**ota quod sperant in domino. scilicet contemplativi qui magis sperant in domino quam in alio quocumque. mutabunt fortitudinem quod contemplativi fortitudinem corporalem mutati fortitudinem spiritualem quod quoniam sunt debiliores corpe melius contemplati sic mutat fortitudo corporalis in fortitudinem spiritus **T**ertio assumment pennas ut aquile que volat altius ceteris avibus. **D**ue penne sunt lectio et auditio. quoniam legendum et audiendum persona venit ad contemplandum. istis pennis spiritus elevatur in celum et descendit in infernum. **Q**uarto dicit current et non laborabunt. current scilicet de capite mundi versus ad finem mundi. **Q**uinto dicit ambulabunt et non deficient secus de multis qui ambulat per mundum corporaliter peregrinando qui deficient graviter peccando. **S**ed qui ambulat spiritu non deficient. **N**ota quod homines aliqui vadunt ad peregrina

*Infra Sermo serm. de deum (scilicet p.) et inueniuntur verba non prout
 Hic primo scriptum est...*

Domínica Oculi

tionones boni ⁊ redeunt mali ⁊ multe virgines vadunt ad sanctum Jacobum que redeunt meretricibus. vt patuit in anno tubileo de euntibus romā ⁊ dormientibus in paleis. Item de duab⁹ viduis valentie euntibus ad sanctū Jacobum. Sed qui ambulat spiritu cōreplando eundo in bethleem partum virginis. Deinde hierusalem non deficient peccando. Isto modo eadem die ire potestis rhomam hierusalem ⁊ ad sanctū Jacobū. Ideo apostolus cōcordans cū ppheta dicit Spiritu ambulate nō corpore ⁊ desideria carnis non perficietis. Galathas. v. **M**ultum noceret personis deuotis ire corpuliter. **S**ecūdus grad⁹ seu differentia pugnatorū in bello regis sunt balistarū qui sunt necessarij ad damnificandum inimicos. vt ait **V**egeti⁹ de re militari anteq̄ se misceant. Sic in bello christi ⁊ populi christiani balistarū sagittantes sunt actiui in opibus misericordie. Nam quodlibet opus misericordie est sagitta venenata qua vulnerat hostis crudeliter. **I**deo qui modo facit elemosynas sagittat diabolū crumdeliter. Nota quō in balista sunt tria. scz lignum rectum arcus ⁊ corda. Sic hec tria sunt necessaria in elemosyna si debeat esse meritoria. **P**rimo lignū rectū. id est. intentio recta. vt scz elemosyna fiat ppter honorē dei ⁊ consolationē prīmī ⁊ nō ppter vanam gloriā. Ideo christus dicit. Te autē faciente elemosynam nesciat sinistra manus tua scz intentio mala vane glorie vel hypocrisis quid faciat dextera tua. s. intentio recta. **M**at. vj. **S**ecundo necessarius est arcus curuus. id est compassio cordis erga proximū paupem sic cogitando. **I**ste est paup ego sum diues. ego sum indutus iste nudus. ego suz sanus iste infirm⁹. ego habeo domum iste nō habet. ⁊ sic cogitando miserias pauperū ⁊ dicendo. ita posset mihi accidere. **C**or inclinat̄ ad compatiendū ⁊ ad dandum. **U**nde in elemosyna nō requirit̄ solum recta intentio sed etiam cordis compassio. Ita faciebat ille sanctus **J**ob. s. xxx. **F**lebā quondā sup eū qui afflictus erat ⁊ cōpatiebat̄ animam in ea paupī. **C**orda vero qua sagitta impellit̄ est pceptum dei de misericordia dicens. **M**isericordiam volo ⁊ nō sacrificium. **M**atth. ix. ⁊ **O**see. vj. **C**ontra h faciant vsurarū qui magis volunt. s. sacrificium cellarum ⁊ c. q̄ misericordiarum. s. restitutionis ⁊ elemosynarū. **D**e⁹ tñ dicit oppositum. **M**isericordiam volo ⁊ nō sacrificiū. **E**t tu balistarie vide cui das elemosynam nō ribaldis nō histrionibus sed indigētib⁹. **T**alis sagitta elemosyne vulnerat diabolū **D**auīd. **S**agitte potentis. id est diuitis. acute quia penetrant omnia arma diaboli. cuz carbonibus desolatorijs. id est. ardentib⁹ dando elemosynam. **E**t diabolus clamat dicens. **H**eu mihi. **P**s. cix. **T**ertia differentia pugnatorum in bello regis sunt tubicine. **N**ume. x. **L**egi

tur quod deus pcepit **M**oyse q̄ quādo popul⁹ intraret bellum q̄ faceret duas tubas argenteas ductiles quibus cōuocare posset multitudinē q̄ necessarie sint in bello. **R**atio. quia multum mouent corda ⁊ sanguinē hominū ⁊ equorum ⁊ animant ad plūm. Sic in bello regis christi ⁊ populi christiani. tubicine sint predicatorēs scz omnes illi qui habent officium pdicandi. **N**ō quō tempore **M**oyse homines armorū erant. vj. c. milia deus fecit solum facere duas tubas. quia predicatorēs debent solum habere duas tubas. s. nouum ⁊ vetus testamentum ⁊ argenteas pp̄ puritatem predicationis que non debet fieri intentione praua. **D**auīd. **E**loquia dñi eloq̄a casta argentum igne examinātū ⁊ c. **N**ō quō tuba est diuisa p ptes diuersas vel distinctiōes. ⁊ etiā partes sunt coniūcte ⁊ colligate diuersimode. sic predicatione debet esse non omelia. quia nō faceret ita gratum sonum sed esse debet diuisa p ptes distinctiōis coniunctas ⁊ colligatas in bona ordinatione. **I**deo **D**auīd ps. lxxv. in psona predicatoris dicebat deo. **R**eddam tibi vota mea que distinxerunt labia mea. **V**ota sunt studia sancta q̄ gratis debent reddi. **S**ecūdo tuba ē in principio stricta ⁊ in fine lata seu ampla in ore. Sic predicator debet se restringere q̄ntum ad materiam vt sit omnibus vtilis dimissis his que impediunt predicationem. **S**ed ampla ⁊ lata debet esse predicatione quia toti populo est fienda. **I**deo dicit scriptura sacra predicatori. bibe aquam de cisterna tua et fluenta putei tui. deriuent fontes tui foras et in plateis aquas tuas diuide. **P**rouerb. v. cap. **C**isterna dicit̄ scriptura veteris testamenti cōtinēs in se aquā mortuam quia non dat vitam. fluenta putei sunt scripture noui testamenti. **T**ertio tuba nō debet tangi solo ore sed manibus etiam tangi. Sic predicator quod alijs pdicat ore ipse manibus tangat. id est op̄ e faciat. **S**i predicat alijs virtutem humilitatis q̄ ipse non sit supbus. **S**i misericordiam ⁊ liberalitatem q̄ ipse nō sit auar⁹. **S**i castitatē q̄ ipse nō sit luxuriosus ⁊ c. Ita faciebat ille magnus predicator apostolus **P**aul⁹ q̄ dixit. **N**on audeo aliquid loqui eorum. que per me nō efficit xp̄us in verbo ⁊ factis. ad **R**ho. xv. **C**uilibet ergo predicatori dic̄ dñs. **C**lama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam. annuncia populo meo scelera eorum. **E**t d̄ omni **J**acob peccata eorum. **E**sa. lviij. **Q**uarta differentia pugnatorum sunt vexilliferi qui sunt necessarij vt quilibet sciat vbi sit capitaneus suus. **I**deo **N**umeri ij. pcepit deus q̄ essent tot vexilla. quot erāt capitanei quādo ibant ad bellum. **S**ic in bello regis christi ⁊ populi christiani vexilliferi sunt penitentes ⁊ abstinentiam facientes. **V**exillus xp̄i est penitentia quod habuit in tota vita sua intantum q̄ reputabat̄ a iudeis. l. annorum cū non ha

beret nisi. xxxij. ppter penitentiam. **Joh. viij.**
Ideo qui modo dimittunt vanitates ornamen-
 torum caudarum manicarum quod est vexillum
 diaboli. et vadunt humiliter. tales portant vexil-
 lum christi. Quilibet talis potest dicere cum apostolo
Ego stigmata domini iesu christi in corpore meo por-
 to. **Gal. vlti.** hoc signum petebat **Dauid** dicens
Fac mecum signum in bono ut videant qui me ode-
 runt et confundantur quonia tu domine adiuuisti me et
 solatus es me. **Ps. lxxxv. 22.** **Non** signum scilicet humi-
 litatis. quia ego fui superbus. et sic de alijs. **Non** con-
 tra mulieres ornantes se que ponunt sibi signum dia-
 boli. **Dauid.** **Posuerunt** signa sua scilicet diaboli si-
 gna. non cognouerunt scilicet nunc que essent signa di-
 aboli. sicut in exitu supple cognoscent. quando ani-
 ma erit de corpore. quia tunc omnes ille vanitates
 apparebunt in facie anime. **I**deo dimittatis ipsas
 modo et tenete consilium apostoli. **ij. Corinth. iij.**
Semp mortificationem iesu christi in corpore no-
 stro circumferentes. ut et vita iesu manifestetur in
 corporibus nostris. **Quinta** differentia pugnato-
 rum sunt equestres scilicet hominum equorum per trans-
 uersum ad designandum prelium inimicorum ve-
 nientium totaliter compacte. **Sic** in bello christi
 in inuicem compacti. milites sunt virgines. **Ra-**
tio. quia sicut se habet miles ad equum sic se ha-
 bet spiritus vel anima erga corpus. quia spiritus est
 miles. cuius corpus est equus. **Autoritas.** **Equi**
eorum. id est. hominum caro et non spiritus. **Esa.**
xxxj. **Sicut** enim militibus qui bene volunt re-
 gere equum suum sunt duo necessaria. scilicet frenus
 et calcaria. **Ita** homo qui bene vult regere corp-
 suum indiget freno. scilicet abstinentie cibi et potus. p-
 pterea ad hoc abstinemus modo ieiunando. **22.**
Quis frena in ore mittimus ad consentiendum
 nobis et omne corpus illorum circumferimus. **Fac.**
ij. **Et** loquitur de corporibus. quia apostoli non
 ibant equitando. **Calcaria** sunt amor saluationis
 de pede dextro. et timor damnationis de pede si-
 nistro. **I**deo si equus. id est. corpus sit minus pi-
 ger ad bene operandum debet pungi calcaribus
 dextro dicendo. **Si** modo facis et cetera. quiesces
 in gloria. vel de sinistro dicendo. **Si** non facis peni-
 tentiam in hoc mundo facis in inferno. **Qui** time-
 tis dominum credite illi et non euacuabitur mer-
 ces vestra. **Ecce** de sinistro pede. **Ibidem.** qui ti-
 metis dominum diligite illum. **Ecce** de pede de-
 xtro. **Eccl. ij. cap.** **Personae** ergo virgines vadunt
 equitando. quia nunquam ceciderunt de equo corpo-
 ris per luxuriam in immundiciam voluntariam.
Sed paucas virgines habet christus in suo bel-
 lo ubi est religiosus virgo vel sacerdos. **22.** **No-**
ta de diabolo dicente se non exire de corpore cuius-
 dam nisi dicerentur tres mille a tribus presbyte-
 ris virginibus. **Apocal. iij. cap.** **Habes** pauca no-
 mina in sardis. quod interpretatur pulchritudo

principatus. **Nota** tres sunt gradus pulchritu-
 dinis. **Primus** est castitas conjugalis. **Secundus**
 continentia vidualis. **Tertius** puritas virginalis
Beda. **Bona** est castitas conjugalis. melior con-
 tinentia vidualis. optima puritas virginalis.
Ideo christus plangendo dicit. **Habes** pauca no-
 mina in sardis. id est. in pulchritudine principa-
 tus. **Apocal. xix. cap.** **Vidi** celum apertum et ec-
 ce equus albus et qui sedebat super eum vocabatur
 fidelis et verax et cum iusticia iudicat et pug-
 nat. **Oculi** autem eius sicut flamma ignis et in ca-
 pite eius diademata multa habens nomen scri-
 etum quod nemo nouit nisi ipse et vestitus erat ve-
 ste aspersa sanguine et vocabatur nomen eius ver-
 bum dei. **Et** exercitus qui sunt in celo sequeban-
 tur eum in equis albis vestiti byssino albo et mu-
 do de ore eius procedebat gladius ab utraque parte
 acutus ut in ipso percutiat gentes. **22.** **Tempore**
 carnali est celum clausum propter peccata. **Et** modo
 aperitur per penitentiam. et ecce equus albus.
 id est. corpus christi. **Nota** fidelis scilicet complens
 quod promittit et verax attendens quod mina-
 tur et exercit. id est. ecclesia sequebatur eum. **Sexta**
 differentia pugnatorum sunt pedestres qui va-
 dunt cum magno labore cum scuto et lancea. **Sic**
 etiam in bello christi et populi christiani pedestres
 sunt persone continentis que ceciderunt de equo
 quia perdita virginitas non potest recuperari.
Ideo oportet ire pedester. **Secus** de bello rega-
 li quando miles cadit de equo potest iterum equi-
 tare. **22.** **Sed** christus nunquam fecit nec faciet imo
 nec potest facere. quia implicat contradictionem
 scilicet que gustauerit. **22.** et que virgo que fuit corru-
 pta non fuerit corrupta. ut dicit sanctus **Thomas**
 prima parte. questione vicefima quinta. articulo
 quarto. **Addit** tamen idem sanctus **Thomas** in
 eodem articulo in solutione ad tertium. que omne
 corruptionem mentis et corporis deus auferre po-
 test a muliere corrupta. hoc tamen ab ea remoue-
 ri non poterit que corrupta non fuerit. **Quod** et per
 beatum **Hieronimum** confirmat qui dicit. que cum
 deus omnia possit non potest facere de corrupta
 non corruptam. id est. que corrupta non fuerit qua-
 re et si ignoscat penitenti. tamen non vult coro-
 nare corruptam. ergo qui cadit de equo faciat bel-
 lum pedester faciendo penitentiam. **Iuxta** illud
 ad **Ephes. vj.** **Accipite** armaturam dei scilicet pe-
 nitentiam ut possitis resistere in die malo et in om-
 nibus perfecte stare. **State** ergo succincti lum-
 bos vestros in veritate et induti loriceam iusticie
 et calciati pedes in preparatione euangelij pa-
 cis. **In** omnibus sumentes scutum fidei in quo possitis
 omnia tela nequissimi ignea extinguere. **22.** **Non** habet
 quomodo iugati dominus viuere faciendo sibi fidelitatem nutrien-
 do ples. **Et** quomodo vidue que nullum habent im-

pedimentum quin possent facere penitentiam. Septima differentia pugnatorum illorum. sunt victores qui portant victualia arma et medicinas. Sicut in bello christi sunt prelati ecclesie et ecclesiastici qui habent curam animarum qui portant arma. Ideo si aliquis in bello perdit scutum ieiunij. ecclesiastici debent sibi dare scutum animam do ipsum ad ieiunandum vbo et exemplo. Idem de pileo ferreo orationis et de lancea confessionis. Item portant medicinas sacramentorum. unde vulnerato ex supbia apponit stupam humilitati. Idem de alijs reuertantini ad plium. Item portant victualia scilicet cibum et potum. scilicet corpus et sanguinem christi et dant debilibus et fessis. Quibus dicit christus. pascite eum qui iij nobis est grebem christi dei. scilicet. psalmus. v. Ecce quare dicit thema. Fortis armatus scilicet plus christianus custodit atrium suum scilicet bonam vitam et penitentiam. Et isto modo faciendo habebitis coronam in paradiso. Ecce ergo bellum nostrum ordinatum et quomodo poterimus perfidere de victoria. Deo gratias.

Dominica tertia quadragesima. Sermo secundus.

Extollens vocem quedam mulier de turba. Luc. xj. Verbum istud ad litteram intelligit de quadam muliere deuota christo iesu. Sed ego uolo aliter declarare verbum istud. et faciam duos tractatus. Primus. scilicet. que est vox ista quam mulier leuauit. Secundo quomodo leuauit istam vocem. Ista mulier est ecclesia et probo per rationem. quia omnia naturalia que habet mulier habet ecclesia videlicet concipere parere lactare etc. Primo habet officium concipiendi pueros de sponso suo qui est iesus christus. et quis est venter ecclesie est fons baptismatis et sic concipit in utero et ex ea nascit. Secundum officium est nutrire. Ecclesia nutrit nescios christianos. Unde Paulus in persona ecclesie. Tanquam puulus lac vobis potum dedi in christo non escam. scilicet. Cor. iij. Sancta mater ecclesia habet duas mamillas. Dextera est nouum testamentum. sinistra est antiquum. et cum ista nutrit christianos bonis doctrinis. Secundo tractatur quomodo mulier leuauit vocem. Dico quod fecit in collectione ecclesiasticorum sacramentorum. Nam in quolibet sacramento ecclesie est necessaria vox verbalis. alias non esset sacramentum. de hoc habemus prophetiam. psalmus. xxviii. Vox domini super aquas etc. vbi ponit septem vicibus vox domini. vbi notat septem sacramenta ecclesiastica. Primum est baptismus. vox domini super aquas. Secundum est confirmatio. vox domini in viute. Tertium est eucharistia. vox domini in magnificentia. Quartum est penitentia. vox domini confringentis cedros. Quintum est matrimonium. vox domini itercedentis flammam etc. Sextum est ordo. vox domini cocutientis desertum etc. Septimum est extrema unctio. vox domini proparans ceruos etc. Ecce sacramentum

septem. Sicut enim in christo sunt verbum patris eternum et materia corporis. sic in quolibet sacro sunt duo verbum. scilicet. et materia. Unde Augustinus. Accedit verbum ad elementum et fit sacramentum. Unde David dicebat quod vox domini debebat venire super aquas. et iterum in magnificentia etc. Prima vox est vox domini super aquas. ecce baptismus. vox domini est forma. scilicet. ego baptizo te in nomine patris et filij etc. nec aliquid diminuendum neque addendum nec mutandum est que de celo et a christo portata est. ergo mulieres que baptisant bene attendere debent quia piculum est. Nota exemplum de quodam magistro in theologia qui cum predicasset et descendisset de cathedra. venit quedam vetula ad eum et accepit manum illius osculando dicebat. benedicta dies in qua baptisauit vos in nomine sancte trinitatis et beate marie et omnium angelorum. Dicit ille magister. ego non sum baptisatus et fecit se baptisari. ideo non mutetis vocem istam quam docuit suos discipulos christus dicens. Euntes in mundum vniuersum docete omnes gentes baptisantes eos. in nomine patris et filij et spiritus sancti. Mar. xlii. Nota que re dicit. vox domini super aquas. et non dicit ante aquas nec retro aquas. Attendat hic presbyteri quod vox fiat super aquas videlicet quod non proferat vocem verborum forme antequam infundatur aqua. sed simul proferendo verba sacramentalia aqua debet infundi vel baptisandus immergi. quia si primo dicantur verba et post infundatur aqua tunc vox domini erit ante aquas. et econuerso si primo infundatur aqua et post dicantur verba. tunc erit vox domini post aquas tunc est verum sacramentum si prius vel posterius fiat. sed tantum posset tardari vel anticipari quod nihil valeret. quia verba et aqua debent esse simul iuncta. Unde sicut si anima hominis sit ab vna parte et corpus ab alia non est homo. Ita si dicantur verba baptismi. ante vel post est periculum. ideo materia scilicet aqua et forma scilicet verba debent iungi ut sit verus baptismus. Unde christus Johis. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu etc. non dicitur ex aquis. Vox domini super aquas in plurali. Nam certum est quod baptismus non potest dari nisi in vna specie aque scilicet naturali quia non potest dari in aqua artificiali sicut in aqua ardenti. vel rosacea. quare ergo dicitur hic super aquas. Item forma non est nisi vna. ergo nec materia. Unde confiteor vnum baptismum. Responsio. due sunt rationes. vna est litteralis alia moralis. Litteralis est. quia fuerunt aliqui heretici qui dixerunt quod baptismus non valebat nisi in aqua fluminis iordanis. Ideo David ad ostendendum quod non solum in aquis fluminis potest fieri baptismus sed in omnibus aquis naturalibus. Ideo dicitur aquas in plurali. Cui concordat Beda dicens. venit christus ad aquas ut tactu sue mundissime carnis virtutem regenerationis tribueret aquis omnibus scilicet aquis naturalibus. Secunda ratio quare dicitur super

aquas multas. quia sunt ibi scz in baptismo. vij. riuu maiores q̄ aque de toto mundo que sunt se/ptem dona sp̄s sancti. Nota dona ⁊ his lauatur anima ⁊ aqua naturalis lauat exterius. **Jō Bauid** ad declarandū istas aquas. dicit **Vox** domini sup aquas. s. dona sp̄s sancti. **Secūdo** dicit vox dñi in virtute. **Ecce** sacramentū confirmationis ⁊ nō potest dari nisi p̄ ep̄m. **Ideo** est questio i iure ⁊ i theologia. **Utrū** papa possit dare auctoritate simplici sacerdoti administrandū istō sac̄m ⁊ cōcordant q̄ nō nisi ep̄iscopis. **Vox** istī sac̄ramenti est quādo ep̄scopus dicit. configno te signo sancte crucis confirmo te crismate salutē in nomine patris ⁊ filij ⁊ sp̄s sancti amen. **Ideo** dicit vox dñi in virtute. quia istud sac̄m cōfirmationis continet q̄nq̄ virtutes. **Prima** est q̄ confirmatus sit fortis in fide. **Unde** tempe antixpi simpliciter baptisati ⁊ nō confirmati cadent abnegādo fidem xpi. cōfirmati vero stabunt firmi ⁊ stabiles contra antichristū pugnando. dicēdo antichristo. **Vade** ribalde volo tenere firmā fidē xpi. **Istā** constantiam nō habēt nō cōfirmati. **Secūda** virtus hui⁹ sac̄ramēti est q̄ dat grām dei non fictē venientibus ⁊ nō obstinatis. ⁊ si recipiat hoc sacramentū in gratia augmentat recipiendo. ⁊ si nō habet nouiter sibi datur in remissionē peccōrū. **Tertia** virtus. quia dat vnū signū quod est indelibile. ⁊ vocat̄ character qui indelibiliter in anima manet. **Quarta** virtus est. quia cōfirmatus erit in altiori honore in paradiso q̄ nō cōfirmatus. sic i curia regis magis honorant milites q̄ rutheri. sic in curia regis christi magis honorant cōfirmati q̄ alij. **Et** ideo existētes in paradiso dicent. **Quis** ille est cōfirmatus ⁊ nō ille. ⁊ hoc cognoscent in signo sicut miles cognoscit p̄ aliqd̄ signū ab alijs nō militibus. sic cōfirmati a nō confirmatis. **Quinta** virtus. quia habent duas coronas. baptisati vero tm̄ vnam. **Ecce** vox dñi in virtute. **Et** de ista virtute dicit sapiens. **Hec** est virtus dei que vocat̄ magna. **Ideo** si nō estis confirmati faciatis vos confirmari ⁊ habebitis supradictos quinque effectus. **Et** de isto loquit̄ **Jōh.** apocal. vij. **Vidi** alterū angelū ascendētē ab ortu solis habētē signū dei viui ⁊ clamauit voce magna quatuor angelis quibus datū est nocere terre ⁊ mari di. noli te nocere terre ⁊ mari neq̄ arboribus quousq̄ signemus seruos dei nostri in frontib⁹ eorū. **⁊c.** **Nota** alterum angelum. nō simpliciter dicit̄ angelū ⁊ hic ep̄s dei angelus dicit̄ alter. quia notat similitudinē. vt bon⁹ frater p̄dicator dicit̄ alter dominicus. sic bonus ep̄s tenens vitā angelicam. dicit̄ alter angel⁹. **Et** sequit̄ habentē signū dei viui. quia ep̄i debent signare pl̄m dei p̄ loca vbi transeunt. sed signanter portāt signum dei viui i confirmatione. **Ideo** dicit̄ signemus suos dei in frontib⁹ eorū. **Nota** in frontib⁹ in plurali. q̄ ep̄s signat extra ⁊ sp̄s sanctus signat intra in anima.

Ideo nō dicit̄ signabo sed signem⁹. **Tertia** vox ē vox dñi in magnificentia. **Ecce** sac̄m altaris. vox dñi est forma cōsecrationis. **Nota** modum quē debet tenere sacerdos quādo vult cōsecrare debet em̄ tenere hostiam bassam duplici ratione. **Prima** ne gētes adorent an̄ p̄secrationē q̄ sic essent idolatre. **Secūda** quia sm̄ cōem opinionē xps fuit crucifixus in terra plana. **Nota** in magnificentia. q̄ licet fuerit magnificentia in incarnatione ad v̄bū virginis. qm̄ dixit. ecce ancilla dñi. ⁊c. filius dei descendit in vterū suū. **ma**⁹ tm̄ qd̄ de⁹ fecit siue qd̄ faciet ē q̄ deus homo factus est p̄fectionem dans in suis opibus. **Dic** similitudinē de forma sperica que nō est p̄fecta quousq̄ finis iungatur p̄ncipio. sic cū homo fuit vnitus deo suo p̄ncipio tunc homo fuit de⁹ ⁊ de⁹ hō. ⁊ tūc ibi p̄fecta sūt opa. sic imo excellentior est magnificentia in cōsecratione in pluribus q̄ in incarnatione. **In** primo quia sicut ad v̄bū virginis celum se apuit ⁊ fili⁹ dei descendit in virginis ventrē. sic ad vocem sacerdotis aperit̄ celū ⁊ filius dei venit in hostiam. **Unde** **Greg⁹.** in. iij. dialo. ⁊ habet̄ de p̄se. di. ij. **Quis.** vbi sic dicit̄. quis fidelū dubiū h̄re possit in ipsa imolationis hora celos apiri ad voces sacerdotis atq̄ i illo iesu xpi mysterio angelicos choros adeē ⁊ sūma imis sociari ⁊ frena celestib⁹ iūgi. s. q̄ habem⁹ lippos oculos ex peccatis non videmus angelos cum xpo existentes in altari licz multi sancti eos viderunt. **Dic** cur⁹ vite debet eē sacerdos. vt habet̄ extra de vita ⁊ honestate clericorū in multis capitulis. **Secūda** excellentia q̄ filius dei descendit in vtero virginis sol⁹ sed in altari nō. **Item** virgo semel aperuit celuz clauē lingue sed sacerdos in qualibet missa. **Item** lingua virginis ad instar clauis fecit octo reuolutiones scz dicendo octo verba anteq̄ deus descendit in vtero suo. sed sacerdos facit tantū quinque. **Item** in vtero virginis descendit mortalis ⁊ passibilis s. in hostia p̄ oppositū. **De** ista excellentia dicit̄ dauid. **Cōfessio** ⁊ magnificentia opus iusticia eius manet. ⁊c. memoriā fecit mirabilium suorū misericors ⁊ miserator dñs escā dedit timētibus se. ps. cx. **Nota** ad l̄raz loquit̄ de isto sac̄o. **Nota** confessio scz sacramentalis debet p̄ire magnificentiā. i. hoc sacramentum vel in damnationem anime sue celebrat si est sibi cōsciū alicuius peccati mortalis ⁊ copia assit p̄fessoris. de q̄ videt̄ sc̄m **Tho.** ⁊ alios doctores in q̄rto dif. x. vij. **Nota** escam dedit timētibus se. s. nomen suum. **Nota** memoriā fecit mirabilium suorum. quia est mirabile quod fecit de⁹ ⁊ quod faciet ⁊c. **Quarta** est vox domini confringentis cedros. **Ecce** sacramentum penitentie de monte altissimo libani. q̄ cedri sunt peccata facta in altissimo monte superbie. quia omnia peccata reducuntur ad montem superbie. **Unde** auaricia est supbia. scz nolle obedire ordinationi dei ⁊ ecclesie non con/

Feria secunda post Oculi

fieri nec sic de alijs Idē dedit et ordinauit regulā quō debemus nos regere in diuitijs . de bono iusto recipere necessitatē et nō supfluitatē . iniusta restituere . s̄ auar⁹ nō vult se humiliare et reformari huic ordinationi . Sed dicit . **E**go essem pauper si darem amore dei et restituerem . iniuste acquisita vel detenta . ego nō faciam . **E**cce quō resistit ordinationi diuine . **I**do auaricia radicata ē in monte libani . s̄ supbie . quia supbia est nō velle se humiliare ad faciendum voluntatē dei . **I**dē de luxuria . **I**am deus dedit regulā quō gentes debēt vti illo ope scz in matrimonio tm̄ . sed dicit luxuriosus quare etiam nō extra matrimoniū possum vti actu illo . **E**cce quō nō vult subijci voluntati diuine . **I**deo luxuria est radicata in monte supbie . **I**dē de alijs peccatis . vnde initiū omnis peccati est supbia . **E**ccl̄ . x . sequit̄ . qui tenuerit illam implebit̄ maledictis . quia maledicti sunt a deo et subuertet euz in finē . **D**e isto sacro penitētie dicit̄ . vox dñi confringentis cedros peccatorū mortalit̄ q̄ tum ad culpas q̄ cōfessor absoluit di . **A**bsoluo et a peccatis tūc cōfringit cedros peccatorū nisi malicia pctōrū obstet . **E**t recordat ap̄ls ad hēb̄ . iij . di . **Q**uius est sermo dei et efficac̄ et penetrabilior omni gladio ancipiti ptingens vsq̄ ad diuisionem anime et spūs . **N**ull⁹ hō cum omib⁹ gladijs mūdi posset scindere vnā cedrū peccati mortalis sed verbū dei scz absolutio sacramentalis . ego te absoluo a peccatis tuis . **Q**uinta est vox dñi incidētis flammā ignis . **E**cce sacramentū matrimoni . **N**ota quō ex quo adam peccauit qlibz hz intus vnā bursam ignitā que dicit̄ cōcupiscibilitas vel mala inclinatio que est ignis luxurie . **I**ste ignis nō flāmescit quousq̄ homo fuerit pfectus et temptat̄ de luxuria . mirū quia aqua baptismi extinguit ignem inferni sed nō pōt extinguere ignem luxurie in homine . **S**tā fortis ignis nec vnq̄ extinctus fuit nisi in xp̄o et in beata virgine ito taliter . de quo dicit scriptura **J**ob . xxxj . **I**gnis ē vsq̄ ad pditionē deuorās et omnia eradicans germina . **N**ota eradicans omnia germina meritorū q̄ flāmescit . sed p sacm̄ matrimoni h̄ flāma incidit̄ . **D**ic quō matrimoniū fit p vocem dñi . s̄ . p verba de p̄senti . **U**nde p matrimoniū incidit̄ flāma luxurie nō tm̄ extinguit̄ . **D**ic q̄re m̄rimonium dicit̄ sacramentū quia rēp̄sentat xp̄i incarnationem . **U**nde sicut diuinitas et humanitas in unitate p̄sone . sic etiam vir et vxor in vna carne coniungunt̄ . rē . **N**ota q̄ nō sunt iaz duo . sed vna caro scz in p̄creatione pl̄is . vnd̄ iste ignis potest facere flāmā int̄ virū et vxorē sine peccato seruādo debitas circūstantias et pditiones . et quilibet istorū potest dicē a flamma ignis nō sum estuat̄ . **E**ccl̄ . vlti . scz non curabo de alia muliere et nec ego de alio viro . **E**cce vox dñi incidētis flammā ignis . **S**exta vox est vox dñi cōcutientis desertum . **E**cce sacramentū ordinis . quia sic in de-

serto sunt bestie siluestres . sic in mundo sunt peccatores . sicut quādo scindūtur magne arbores in deserto cōmouentur desertum et facit magnū sonum in terra et in nemore . sic in ordinibus cōmouetur tota christianitas . ieiunando per tres dies quattuor temporum . ideo vt deus faciat illos quos assumit ad sacros ordines dignos . **D**ic q̄ sunt septem ordines . **P**rim⁹ ordo est hostiari⁹ et qui est in illo ordine debet custodire portas **S**ecūdus lectoratus . qui ergo est in tali ordine debet legere lectiones in choro . **T**ertius est exorcistatus . constitutus in tali esse debet cōiurator demonū expellendo demones a corporibus . **Q**uartus ordo est acolitatus . debent ergo acoliti ponere candelas ante altare et portare . **E**t isti q̄ habent istos puos ordines p̄nt recipere vxores . **Q**uiorū ordines sunt scz subdiaconatus diaconatus et presbyteratus et in quolibet ordine tam de maioribus q̄ de minoribus datur character indelibilis . **E**t cōmouet dominus desertum cades scilicet sanctam christianitatem . quia illi qui nō sunt de christianitate nō possunt recipere ordines et qui ordinati sunt possunt dicere . vt sine timore de manu inimicorū nr̄orū liberati seruiamus illi in sanctitate et iusticia coram ip̄o om̄ibus dieb⁹ nostr̄i . **L**uc̄ . ij . **N**ota liberati . s̄ . de deserto mundi posuisti nos in orto ecclesie sancte tue . **I**deo dicit̄ . vox dñi cōcutientis desertum . **S**eptima vox ē vox dñi p̄parantis ceruos . **E**cce sacramētū extreme vnctionis quod p̄parat ceruos . **D**ic quō int̄ alia animalia plus saltat ceruus . rē . sic anima ab ore corpis saltat ad celum . anime autē dicunt̄ cerui . quia p̄parate sunt ad saltandum p vnctionē . **I**do dicit̄ vox dñi preparātis ceruos . **I**sta vox ē forma hui⁹ sacramenti que procedit ab ore sacerdotis . sacerdotes vnctuendo infirmū dicunt vocem dñi . videlicet . per istam vnctionem et suam p̄ssimam misericordiam indulgeat tibi domin⁹ quicquid peccasti per visum vel alium sensum tangēdo partes rē . et que tangi honeste possunt om̄es alie partes includuntur in corpore . **C**um enī corpus vnctur peccata oblita vel alie inclinatioes peccatorum que poterāt salutem impedire remittuntur . **D**e hoc dauid dicit̄ **Q**ui perfecit pedes meos tanq̄ ceruorum et super excelsa statuens me . **P**s̄ . xvij . **N**ota qui perfecit per hoc sacramentum rē . sed hoc sacramētum non debet dari nisi in articulo mortis et nisi petatur . et ideo debet peti in communione . et tunc potest dari . posito casu q̄ perdat intellectum vel etiam vsum om̄iū sensuum ex quo anima stat in corpore . **E**cce quare dicit̄ thema . **E**xtollens vocem quedam mulier de turba rē .

Feria secunda post dominicam tertiam quadragesime . **S**ermo .